

Norsk forening for farlig avfall

Miljøverndepartementet
Postboks 8013 DEP
0030 Oslo

Oversendt via e-post: postmottak@md.dep.no

Deres ref:

Vår ref:

Dato:

RHa/2009/Høring radioaakt.

31. august 2009

Hørings svar fra NFFA vedr. nytt miljøregelverk for radioaktive stoffer og radioaktivt avfall.

NFFA er positiv til innføringen av nye regler for radioaktive stoffer, og anser oppklaringer og tydelighet på dette området nødvendig. Reglene innfører imidlertid et helt nytt regime innenfor et område som både myndighetene og avfallsbransjen trenger mer erfaring og kompetanse på.

Spesielt gir det konsekvenser at grenseverdiene for hva som anses som radioaktivt avfall og konsesjonspliktige utslipp endres. Det nye regelverket vil kunne ha betydelige konsekvenser for de bedrifter innen avfallsbransjen som håndterer avfall inneholdende radioaktivitet mellom 0,5 og 5 Bq/g. Det er viktig at regelverket som innføres lar seg praktisere, og at det har utgangspunkt i realisme både hva gjelder dimensjonering av risiko/ HMS-forhold og i forhold til behandlingsløsninger/kapasiteter.

Vi forstår det slik at det er ikke aktuelt for myndighetene å utsette ikrafttreden av det nye regelverket, som er besluttet til 01.01.2010. Det vil derfor være viktig at man finner frem til fleksible overgangsordninger som gjør det mulig for avfallsbesittere, avfallsbransjen og myndighetene å tilpasse seg nye krav, endre rutiner og sikre seg tilstrekkelig kompetanse til ivareta de praktiske utfordringer man vil møte.

NFFA mener også det er viktig at det er kompetente fagmiljøer – primært Statens strålevern – bidrar med balansert informasjon til allmennheten om det nye regelverket. Denne informasjonen må bevirke at hverken avfallsbesitter eller behandlingsanleggene opplever kunstige problemstillinger eller "tabloide" framstillinger av avfallsfraksjoner som nå skal betegnes radioaktive og som fortsatt trenger forsvarlig behandling.

Radioaktivt avfall i området 0,5 og 5,0 Bequerell (Bq)/ gram

På møtet i Miljøverndepartementet 18. august d.å. oppstod en viss uklarhet om hva som er riktig betegnelse på avfall med en radioaktivitet i området mellom 0,5 og 5,0 Bq/gram (grensen gjelder Radium 226a som trolig er den mest aktuelle nukliden, og som har opphav i offshoreindustrien). Det var en viss usikkerhet om fraksjonen skal betegnes som "radioaktivt avfall" eller "farlig avfall". "Farlig radioaktiv avfall" ble også benyttet fra myndighetenes side.

Norsk forening for farlig avfall (NFFA)
Sekretariat: Kammegaten 1, 3110 Tønsberg
Telefon 33 80 59 25
Utenom kontortid: 92 43 35 82 (Roar Hansen) – 91 64 21 00 (Leif W. Larsen)
Web: www.nffa.no
Mail: roaha4@online.no

Slik vi leser forslag til nytt regelverk, synes det klart at avfall som inneholder radioaktivt stoff med lik eller høyere verdier gitt i vedlegg I a (d.v.s. over 0,5 Bq / gram for eksempelvis Radium 226a) , skal betegnes som radioaktivt avfall. Dette fremgår av § 2 hvor overskriften er Radioaktivt avfall.

I utkastets § 2, 2 ledd gjøres reglene om farlig avfall gjeldende, jfr avfallsforskriftens kap. 11 gjeldende.

I utkastets § 2, 3 ledd settes krav om at avfall med verdier gitt i vedlegg I b skal anbringes i særskilt deponi.

I avfallsforskriftens § 11-4, 1ste ledd foreslås nytt pkt. 3.som medfører at (3) radioaktivt avfall i henhold til utkast forskrift omtales som farlig avfall.

Her brukes både begrepet radioaktivt avfall og farlig avfall om samme avfall. En mulig forenkling og klargjøring vil kunne være at avfall med en radioaktivitet i området mellom 0,5 og 5,0 Bq/ gram defineres som farlig avfall (eventuelt farlig avfall med lav/begrenset radioaktivitet) også i utkast til ny forskrift, og at grensen for betegnelsen radioaktivt avfall starter ved 5,0 Bq/gram. Det er meget viktig for bransjen med en entydig begrepsbruk i forhold til dette avfallet, ikke minst i forhold til omgivelsene i forbindelse med søknad om tillatelse til å behandle dette avfallet.

Uklart om samme regler ift avfallsforskriftens kap. 11 gjelder for avfall med radioaktivitet over 5 Bq/gram.

For avfall med en radioaktivitet lik eller med høyere verdier enn i vedlegg I b, dvs 5,0 Bq/ gram stilles det krav om at dette skal anbringes i deponi særskilt innrettet for slikt avfall. Det synes noe uklart i hvilken grad dette skal kunne håndteres av aktører innen farlig avfall for viderelevering til særskilt deponi.

Implementering av nytt regelverk

Forskriften er foreslått å tre i kraft 01.01.2010.

Virksomheter som er tillatelsespliktig etter forurensningsloven § 11, jfr. § 4 i utkast til ny forskrift (håndterer radioaktivt avfall med radioaktivitet over 0,5 Bq/gr), skal søke om tillatelse så snart som mulig etter at forskriften er trådt i kraft og senest innen utgangen av 2011.

Virksomheter som har tillatelse etter gjeldende lovgivning (strålevernforskriften) gjelder til de er erstattet, men ikke i noe tilfelle utover 31. desember 2012.

Forskriften vil – slik vi oppfatter det – gjelde fra ikrafttredelsesdatoen hva angår bestemmelsene i avfallsforskriftens kap. 11. For avfallsbesitter innebærer dette blant annet at det oppstår leveringsplikt til godkjent anlegg. Det vil si at avfallet skal leveres minst 1 gang per år. Skal avfallsprodusenten kunne etterleve dette kravet må det være tilstrekkelig mottakskapasitet med tillatelse. Da mottaksanlegg ikke behøver å søke før utgangen av 2011 kan det oppstå ubalanse mellom leveringsbehov og godkjent mottakskapasitet. Denne ubalansen kan vare lenge etter utløpet av 2011, i påvente av at tillatelsene gis.

Etter vår oppfatning er det derfor viktig at det legges til rette for at mottaks/behandlingsanlegg finner det formålstjenelig å søke om tillatelse så snart som mulig.

Forhold som påvirker dette vil være:

Norsk forening for farlig avfall (NFFA)
Sekretariat: Kammegaten 1, 3110 Tønsberg
Telefon 33 80 59 25
Utenom kontortid: 92 43 35 82 (Roar Hansen) – 91 64 21 00 (Leif W. Larsen)
Web: www.nffa.no
Mail: roaha4@online.no

- Markedspotensial, dvs. hvor stort er behovet for aktører med tillatelse
- Tilgjengelig informasjon/opplæringstilbud om krav i den nye forskriften
- Pliker for den som håndterer farlig avfall, jfr. Avfallsforskriften
- Strålevernets bidrag til hva angår informasjon til:
 - aktuelle bransjer som genererer radioaktivt avfall
 - naboer og lokalsamfunn ifb med søknad om tillatelse
 - gi balansert informasjon til allmennheten

Hvilke typer og mengder radioaktivt avfall kan avfallsbransjen forvente.

Den nye forskriften stiller store krav til kompetanse i forbindelse med klassifisering og mottakskontroll, lagring og behandling av radioaktivt avfall. En viktig forutsetning for å kunne møte dette er blant annet kunnskap om hvilke kilder hvor slikt avfall oppstår samt typer og mengder som genereres (ref. EUs opplisting av bransjer hvor det kan forekomme oppkonsentrering av naturlig forekommende radioaktive stoffer).

Vi har forstått det slik at en slik kartlegging av aktuelle norske kilder hva gjelder typer og mengder radioaktivt avfall er igangsatt. Det vil være viktig for avfallsaktørene å få tilgang til resultatene av denne kartleggingen så snart resultatene foreligger.

Håndtering i forhold til bestemmelsene i avfallsforskriftens kapittel 11.

Det er i dag svært få profesjonelle aktører i farlig avfallsbransjen som håndterer radioaktivt avfall, men behovet vil øke når nytt regelverk blir implementert. Det er positivt at det legges opp til at man ønsker å benytte et rammeverk som er godt innarbeidet. Det er viktig at det helt fra starten satses på tilstrekkelig kompetanseoppbygging hos de aktører som ønsker å håndtere radioaktivt avfall. Det er derfor viktig at relevante myndigheter bidrar til at det etableres spesifikke (tekniske) krav om hvordan radioaktivt avfall med aktivitet innenfor området 0,5 til 5 Bq/g skal håndteres ift regelverket:

- Forsvarlig oppbevaring, jfr. Avfallsforskriftens § 11-5
- Virksomhetens deklarasjonsplikt ift Avfallsforskriftens § 11-12
- Pliker for den som håndterer farlig avfall, jfr. Avfallsforskriftens § 11-13
- Krav til forsvarlig behandling og deponering

Det vil være behov for at tilstrekkelig informasjon/kunnskap om emballering, lagring, transport og behandling blir tilgjengelig for aktørene gjennom eksempelvis veiledere og opplæringstilbud.

Det er derfor viktig at det snarest mulig tas standpunkt til deklarasjonsskjema med tilhørende krav til klassifisering og at det gis informasjon til avfallsaktørene og aktuelle bransjer som genererer radioaktivt avfall om klassifisering og deklarerer og emballering av slikt avfall.

Analysebehov

Avfallsaktørene vil stå overfor betydelige utfordringer i forbindelse med mottak potensielt radioaktivt avfall i området 0,5 til 5 Bq/gram. Det er viktig med informasjon om hvilke data en vil få fra deklarasjonsskjemaene som skal være utfylt av avfallsprodusenten og hvilke kontroller, prøver og analyser avfallsaktøren bør ta ved mottak.

Øvrige forhold

NFFA ber om at de ulike myndighetsorganenes rolle (SFT og SSV) i bedriftenes søknadsprosess avklares. I denne sammenheng ønskes redegjort for hvordan SFT og SSV skal samarbeide i sakens anledning.

NFFA oppfatter at bedriftene ikke trenger gjennomføre konsekvensutredning (KU) etter Forurensingsloven, men ber om avklaring om samme forhold gjelder i forhold til Plan- og bygningslovens bestemmelser om KU.

Vennlig hilsen
Norsk forening for farlig avfall (NFFA)

Roar Hansen
Styreleder